

Ενημέρωση για το έργο ATHENA και την EUROPEANA

1. Οι εξελίξεις στην EUROPEANA

Η EUROPEANA αποτελεί ένα ενιαίο σημείο πρόσβασης στην πλούσια πολιτιστική κληρονομιά της Ευρώπης μέσω μιας δικτυακής πύλης διαθέσιμης σε όλες τις γλώσσες της Ε.Ε. Στην πρώτη της μορφή, που λειτουργεί από το Νοέμβριο του 2008, οι χρήστες του Διαδικτύου σε όλο τον κόσμο μπορούν να έχουν πρόσβαση σε 3.500.000 ψηφιοποιημένα πολιτιστικά τεκμήρια. Μεταξύ αυτών προβάλλεται και Ελληνικό πολιτιστικό περιεχόμενο, περιλαμβανομένων των συλλογών που διατίθενται μέσω του ελληνικού ιστοχώρου MICHAEL, ο οποίος δημιουργήθηκε από το Υπουργείο Πολιτισμού (ΥΠΠΟ) και το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ).

Η νέα μορφή της EUROPEANA, σε πλήρη λειτουργία, θα ολοκληρωθεί τον Ιούνιο 2010. Στόχος είναι να περιλάβει 10.000.000 Ευρωπαϊκά τεκμήρια, από εθνικούς ιστοχώρους, θεματικούς συσσωρευτές πολιτιστικού περιεχομένου, συντονισμένες δράσεις όπως π.χ. Ευρωπαϊκά έργα ψηφιοποίησης, αλλά και από σημαντικούς μεμονωμένους πολιτιστικούς φορείς, ώστε να αντιπροσωπεύεται επαρκώς η πολιτιστική ποικιλομορφία της Ευρώπης.

Η πύλη EUROPEANA επομένως, καθιστά δυνατή την αναζήτηση και πλοήγηση των ψηφιοποιημένων τεκμηρίων των Ευρωπαϊκών Μουσείων, Αρχείων και Βιβλιοθηκών. Στο πλαίσιο αυτό, το ΥΠΠΟ σκοπεύει να υποστηρίξει ουσιαστικά την ανάδειξη της Ελληνικής πολιτιστικής κληρονομιάς σε Ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.

Τα κύρια έργα που θα συμβάλουν στην περαιτέρω ανάπτυξη της EUROPEANA είναι αυτά που περιλαμβάνονται στο πρόγραμμα E-Content Plus: EUROPEANA CONNECT και EUROPEANA NET, 2009-2011, στα οποία συμμετέχει το ΕΜΠ.

Βασική επιδίωξη της EUROPEANA είναι να ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή των πολιτιστικών φορέων σε επιμέρους πρωτοβουλίες συγκέντρωσης θεματικού πολιτιστικού περιεχομένου, όπως το έργο ATHENA που έχει ενταχθεί στο πρόγραμμα E-Content Plus, 2008-2011. Στο έργο συμμετέχει το ΥΠΠΟ - Διεύθυνση Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών και Διεύθυνση Εθνικού Αρχείου Μνημείων - σε συνέχεια των έργων MINERVA και MICHAEL, οι φορείς των προαναφερθέντων έργων, καθώς και η European Digital Library (EDL). Τεχνικός Υπεύθυνος του ATHENA είναι το Ε.Μ. Πολυτεχνείο. Στο έργο συμμετέχει επίσης, και το Πανεπιστήμιο Πατρών.

2. Το έργο ATHENA

Το ATHENA, (<http://www.athenaeurope.org/>), είναι ένα Ευρωπαϊκό δίκτυο, στο πλαίσιο του προγράμματος E-Content Plus, το οποίο στοχεύει στη συλλογή πολιτιστικού περιεχομένου, από τα Μουσεία και Αρχεία της Ευρώπης, με απώτερο σκοπό την ενσωμάτωσή του στην Ευρωπαϊκή Ψηφιακή Βιβλιοθήκη EUROPEANA.

Το ATHENA παίζει το ρόλο του θεματικού συσσωρευτή περιεχομένου που θα εμπλουτίσει σημαντικά το ευρύτερο πολιτιστικό δίκτυο προβολής EUROPEANA. Τα στοιχεία που συλλέγει, αφού συσχετιστούν και ομογενοποιηθούν με βάση το ενιαίο σχήμα μεταδεδομένων της EUROPEANA, καθίστανται διαθέσιμα (στη EUROPEANA) μέσω του ευρέως διαδεδομένου προτύπου *OAI-PMH*, ώστε να εξασφαλίζεται η επικοινωνία και η συνεργασία μεταξύ των ποικίλων πηγών.

Το ATHENA έχει ως αντικειμενικούς στόχους:

- να ενισχύσει, να υποστηρίξει και να ενθαρρύνει τη συμμετοχή Μουσείων και άλλων φορέων διαχειριστών πολιτιστικών συλλογών, οι οποίοι δεν έχουν εμπλακεί ακόμα πλήρως στη EUROPEANA.
- να συντονίσει τις διαδικασίες προτυποποίησης και τις σχετικές δραστηριότητες των Μουσείων και Αρχείων

της Ευρώπης.

- να συνεισφέρει στην ολοκλήρωση των διαφόρων τομέων πολιτιστικής κληρονομιάς, σε συνεργασία με άλλα έργα που εστιάζουν άμεσα σε βιβλιοθήκες και (οπτικοακουστικά) αρχεία, με κοινό στόχο τη συνένωση όλων αυτών των διαφορετικών συνεισφορών και τον εμπλουτισμό της EUROPEANA.
- να αναπτύξει ένα σύνολο εργαλείων λογισμικού που θα συμπεριληφθούν στην πλατφόρμα της EUROPEANA, για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στο ψηφιακό υλικό των Μουσείων της Ευρώπης.

Το έργο ATHENA θα δημιουργήσει επίσης ένα σύνολο λογισμικών, υποδείξεων και συνιστώμενων πρακτικών, επικεντρώνοντας σε θέματα πολυγλωσσικότητας και σημασιολογίας, μεταδεδομένων και θησαυρών γνώσης, στις δομές δεδομένων αλλά και σε ζητήματα πνευματικών δικαιωμάτων, με σκοπό τη χρήση τους από τα Μουσεία και τα Αρχεία, ακόμα και για την υποστήριξη των εσωτερικών τους ενεργειών ψηφιοποίησης και περαιτέρω, τη διευκόλυνση της ενσωμάτωσής τους στην EUROPEANA. Όλα αυτά τα αποτελέσματα θα βασίζονται σε πρότυπα και καλές πρακτικές, σε συμφωνία με τις χώρες των συμμετεχόντων φορέων, για την εναρμόνιση της πρόσβασης στο πολιτιστικό υλικό, και θα είναι εύκολα εφαρμόσιμα.

Το έργο ATHENA θα βρίσκεται σε στενή συνεργασία με έργα που είναι σε εξέλιξη ή έχουν ολοκληρωθεί (π.χ. EuropeanaNet και Michael, τα οποία συμμετέχουν στο ATHENA) και θα αναπτύξει έντονη δραστηριότητα επικοινωνίας και συνεργασίας με άλλα συναφή έργα.

Στον Ελληνικό χώρο:

Το Υπουργείο Πολιτισμού θα είναι υπεύθυνο για την συλλογή και διάθεση του Ελληνικού πολιτιστικού περιεχομένου στο σύστημα του ATHENA και την EUROPEANA. Οι φορείς που θα συμμετέχουν στο έργο ATHENA θα διαθέσουν μέρος του ψηφιακού υλικού τους, με σκοπό τη προβολή του (και επομένως την προβολή του ίδιου του φορέα) στην EUROPEANA. Το Υπουργείο Πολιτισμού, σε συνεργασία με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο, θα υποστηρίξει τους συμμετέχοντες φορείς σε θέματα επιλογής του υλικού, καθώς και σε τεχνικά θέματα για την χρησιμοποίηση των παρεχομένων τεχνολογικών εργαλείων.

Ειδικότερα:

Το έργο ATHENA θα παρέχει στους συμμετέχοντες φορείς ένα αυτόματο εργαλείο για την δημιουργία της βάσης, που θα περιέχει το υλικό προς παρουσίαση μέσω του κεντρικού συστήματος του ATHENA, καθώς και ένα ημι-αυτόματο εργαλείο για την συσχέτιση των σχημάτων των μεταδεδομένων των φορέων με αυτά της EUROPEANA, (δηλαδή, με τα κοινά πρότυπα αναπαράστασης *Europeana Semantic Elements - ESE* και συγκομιδής *OAI-PMH* των μεταδεδομένων της EUROPEANA, αλλά και με τις σχετικές εξελίξεις που θα προκύψουν από την παράλληλη υλοποίηση των έργων EUROPEANA CONNECT και EUROPEANA NET).

Τέλος, η ανάπτυξη του εθνικού ψηφιακού πολιτιστικού χώρου είναι μια συνεχής, δυναμική διαδικασία και σκοπός της προσπάθειας αυτής, είναι η καθιέρωση μηχανισμού διαρκούς υποστήριξης και εμπλουτισμού του δικτύου EUROPEANA με απώτερο στόχο τη συνεχή αναβάθμιση της Ελληνικής συμμετοχής στο Ευρωπαϊκό δίκτυο.

3. Σχετικές Παρουσιάσεις – Ενέργειες

- 1) Αρχές Μαρτίου προγραμματίζεται ενημερωτική ημερίδα για το έργο ATHENA, στην οποία θα παρουσιαστεί το πρόγραμμα υλοποίησης στον Ελληνικό χώρο.
- 2) Οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα κληθούν να συμπληρώσουν (ή να επεκτείνουν προηγούμενα) ερωτηματολόγια με πληροφορίες για το ψηφιακό περιεχόμενο που ενδιαφέρονται να προβάλουν στη EUROPEANA.

